

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **R. Č.**, zastoupený Mgr. Tomášem Urbanem, advokátem se sídlem Sadová 2446, Rakovník, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2024, č. j. 150571/2024/KUSK, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2025, č. j. 51 A 9/2025 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2024. Tímto rozhodnutím bylo podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Rakovník jakožto úřadu stavebního ze dne 23. 7. 2024. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně ve společném územním a stavebním řízení schválil záměr: „*rodinný dům a samostatná garáž, zpevněné plochy, oplocení – S.*“ na pozemku parc. č. XA v katastrálním území S.

[2] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobci bylo napadené rozhodnutí žalovaného doručeno dne 3. 12. 2024, tedy za účinnosti zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „nový stavební zákon“). Žalobu proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 1. 2. 2025.

[3] Podle § 306 odst.1 nového stavebního zákona lze žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.

[4] Krajský soud na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že žaloba byla podána opožděně, neboť posledním dnem lhůty k podání žaloby byl den 3. 1. 2025. Tato lhůta uběhla žalobci marně.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu, který výslovně neoznačil, z povahy věci však připadá v úvahu pouze důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost usnesení o odmítnutí návrhu. Podle názoru stěžovatele především samotný stavební zákon obsahuje rozpor. Podle § 331 nového stavebního zákona se mají veškerá soudní řízení započatá před účinností tohoto zákona řídit dosavadními právními předpisy. Podle § 330 odst. 1 tohoto zákona se však řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů. Podle názoru stěžovatele vtělil zákonodárce do právního předpisu protichůdná ustanovení.

[6] Stěžovatel dále uvedl, že správní řízení v jeho věci bylo zahájeno již dne 11. 8. 2023, tedy podle starého stavebního zákona. Napadené rozhodnutí mu pak bylo doručeno dne 3. 12. 2024. Ve všech rozhodnutích byl poučen ve smyslu správního řádu, který mj. odkazuje na soudní řád správní, nikoliv na ustanovení nového stavebního zákona. V případě stěžovatele tak dochází k situaci, kdy se celé řízení řídilo ještě starým právním předpisem téměř rok po nabytí účinnosti nového zákona, nicméně již téměř půl roku na něj dopadalo pro případ žaloby ustanovení nového zákona, byť ten nebylo možno jako celek podle výše citovaného § 330 odst. 1 použít.

[7] Podle názoru stěžovatele není správný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2024, č. j. 3 As 183/2024 - 26, o nějž se napadené usnesení též opíralo, neboť v něm byla nesprávně posouzena otázka pravé a nepravé retroaktivity. Stěžovatel má za to, že se v případě sporných ustanovení jedná o retroaktivitu pravou. S ohledem na výše uvedené, hlavně nejednoznačný výklad protiřečících si ustanovení, a dále s poukazem na právo na spravedlivý proces navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněných stížnostních bodů, neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. V projednávané věci byla sporná pouze otázka výkladu a aplikace ustanovení § 306 odst. 1 nového stavebního zákona v návaznosti na další ustanovení tohoto zákona. Nejvyšší správní soud k tomu úvodem podotýká, že uvedenou otázku ve své dosavadní praxi řešil opakovaně a jeho judikatura je v tomto směru již ustálená. Následné odůvodnění proto bude pojmuto jen stručně.

pokračování

[9] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024 - 90 „je třeba ustanovení § 306 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, vykládat tak, že žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu (s výjimkou rozhodnutí o přestupku) je nutno podat ve lhůtě jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno (§ 306 odst. 1 tohoto zákona). Postačí přitom, bude-li žaloba podána jako tzv. blanketní a doplněna o žalobní body až ve lhůtě dvou měsíců (§ 306 odst. 2 stavebního zákona).“

[10] Na základě této premisy pak Nejvyšší správní soud posuzoval jednotlivé námitky uplatněné stěžovatelem. Především je nutno zdůraznit, že není žádný rozpor mezi ustanoveními § 306 odst. 1, § 330 odst. 1 a § 331 nového stavebního zákona. Ustanovení § 306 odst. 1 je systematicky zařazeno do části jedenácté, v rubrice „Soudní přezkum“, která mimo jiného upravuje ke dni účinnosti tohoto zákona nově lhůty k podání žaloby proti rozhodnutím stavebních úřadů (včetně orgánů odvolacích). Výklad tohoto ustanovení je jednoznačný a nevzbuzuje žádné pochyby. Jakékoliv rozhodnutí stavebního úřadu (s výjimkou věcí přestupkových), které bylo účastníkům doručeno po nabytí účinnosti uvedeného ustanovení, lze napadnout žalobou pouze ve lhůtě jednoho měsíce ode dne jeho oznámení.

[11] Ustanovení § 330 odst. 1 a § 331 jsou v novém stavebním zákonu systematicky zařazena v jeho části dvanácté, hlavě druhé, v rubrice „Přechodná ustanovení“, konkrétně v „Dílu čtvrtém“, který zakotvuje přechodná ustanovení ke stavebnímu řádu, včetně soudních řízení zahájených v době jeho účinnosti. Ustanovení § 330 odst. 1 tak pouze stanoví, že správní řízení zahájená podle dřívějších právních předpisů se dokončí podle dosavadních předpisů, stejné pravidlo pak platí podle § 331 pro dříve zahájená soudní řízení. Jedná se o standardní právní úpravu, jejíž výklad rovněž nevzbuzuje žádné pochybnosti. Nejvyššímu správnímu soudu tak není zcela jasné, v čem by měl stěžovatelem tvrzený rozpor všech těchto ustanovení spočívat. K tomu lze pouze na vysvětlenou podotknout, že přezkumné řízení soudní není pokračováním správního řízení (to už je pravomocně skončeno) a neexistuje žádný racionální důvod, proč by se správní řízení a následné přezkumné řízení soudní mělo řídit vždy totožnou právní úpravou. Je tedy zcela přirozené a v procesním právu obvyklé, pokud se správní řízení, či přezkumné řízení soudní dokončí s ohledem na přechodná ustanovení nového právního předpisu podle předpisů dosavadních, i když nové již nabyly účinnosti, zatímco přezkumné řízení soudní, které je zahajováno za účinnosti předpisů nových, běží podle nich (včetně aplikace procesních lhůt).

[12] Tak tomu je i v projednávané věci. Stavební řízení probíhalo podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (starého stavebního zákona), avšak rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli oznámeno dne 3. 12. 2024, tedy již za účinnosti nového stavebního zákona. Je přitom zřejmé, že žalovaný ve věci postupoval v souladu s ustanovením § 330 odst. 1 tohoto zákona. Ustanovení § 306 odst. 1 nového stavebního zákona však nabylo účinnosti dne 1. 1. 2024, zákonnou lhůtou k podání žaloby tak byla v projednávané věci jednoměsíční lhůta zde zakotvená. Za této situace nebylo ze strany krajského soudu ani třeba argumentovat rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2024, č. j. 3 As 183/2024 - 26, který řešil otázku délky lhůty k podání žaloby v případě, kdy správní řízení bylo skončeno ještě za účinnosti starého stavebního zákona,

žaloba však byla podána až za účinnosti zákona nového; ostatně v tomto případě provedl určitou korekci názoru zde vysloveného Ústavní soud. Na zákonnosti posouzení sporné otázky krajským soudem to však nic nemění.

[13] Pochybením ze strany žalovaného nebyl ani způsob poučení obsažený v napadeném rozhodnutí. Správní orgány mají povinnost poučit účastníky o opravných prostředcích ve správním řízení (viz § 68 odst. 5 v návaznosti na § 93 správního řádu), nikoliv o možnosti podat žalobu, eventuálně o lhůtách, ve kterých tak mají učinit. Je tomu tak proto, že ve správním soudnictví platí tzv. generální klausule, podle níž lze žalobou napadnout jakékoliv (pravomocné) rozhodnutí, pokud zákon nestanoví jinak. Lhůty k podání žaloby jsou obsaženy jednak v soudním řádu správním, jednak ve zvláštních zákonech. Je na každém, aby se s úpravami lhůt podle povahy věci seznámil a v praxi se jimi řídil. Tvrzení stěžovatele, že správní řád odkazuje na soudní řád správní, nemá v tomto předpise oporu. Krajský soud tedy oprávněně nevěnoval otázce poučení žádnou pozornost.

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení krajského soudu je zákonné, kasační stížnost proti němu podanou proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[15] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Žalovaný byl ve věci úspěšný, nevznikly mu však náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. října 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu